

4089 1 a. b [ectypa servantur apud Institutum; tegulae repertae esse dicuntur in Portu.]

c [Romae apud Marinium antea, nunc in museo Vaticano.]

a ☉ PORTVS · AVGVSTI

b. c PORTVS · AVG

a. b ex ectypis descripsit Dressel.

c Dressel descripsit. Marini syll. n. 1149 a.

2 Ostiae rep. nella via dei sepolcri.

formae circ. $\left\{ \begin{array}{l} \text{DOL EX PR AVGG NN FIGL} \\ \text{CALPVRNA} \end{array} \right.$

C. L. Visconti *bull. municipale* 1877 p. 228 qui putat significari figlinam Calpurnianam; Dresselio videtur esse sigillum aliquoties in urbe Roma repertum OP DOL·EX·PR AVGG NN FIG FAO|RIAN CALP·VERNA.

3 in Portu rep. a. 1861.

☉ EX figlinis // // // // Ni AVG
OPVS // // // // ALIS
ramus

Sic excepit Dressel ex ectypo Descemetii; is descripserat sic: EX Pr faustinae et m. AVR AVG | OPVS Doliar utTALIS.

4 a Ostiae [in museo].

b Ostiae rep. [Instituto archaeologico dono dedit Dilthey].

c [Romae in museo Rusconio.]

☉ sic HOREIS · POSTVMIANIS
CAESARIS · N ·
A

a Descripsi.

b Descripsit Dressel.

c Marini syll. n. 279.

3 mihi videbatur (in exemplari a) esse littera A, Dresselio (b) signum fortuitum; Marinus omisit.

5 in Portu rep.

☉ OPVS EX · PRAEDIS AVRELI CAES
OFICI MERCVRI

Victoria sinistrorsum currens s. palmae ramum, d. protenta coronam tenet, ante eam videtur esse ramus palmae

Descripsit Dressel ex ectypo chartaceo apud Institutum.

Opus (doliare) ex praedis Aureli Caes(aris), ofici(na) Mercuri.

4089 6 Ostiae rep. pluribus ex. [unum extat Romae apud Institutum archaeologicum, alterum extabat in repositis musei Lateranensis, tertium rep. d. 15 Mart. 1880 est Ostiae in museo].

☉ L · PVBLICIO CELSO II CLODIO · CRISPO a. 113
COS EX · PR · AL · PROC FIG
ALAMENT

Descriptus Dressel exemplum Instituti archaeologici, ego exemplum musei Ostiensis. Exemplum Lateranense habet Descemet ms. Ostiae descripserunt C. L. Visconti ms. (18 Febr. 1862), item Lanciani.

2 lege ex pr(aediis) Al(lieni) Proc(uli), conlato sigillo nuper in urbe Roma reperto in quo plene legifur EX PR ALLIENI PROCLI | A CRETA. Fig(linae) Alament., sive fuerunt a Lament., praeterea ignotae sunt. — Ex consulibus alter, ut monuit Dressel, in notissima inscriptione Caeretana Orell. 3787, quae sola praeterea tria eius nomina exhibet, non Publicius appellatur, sed Publilius, alter constanter non Crispus, sed Crispinus (praeter Caeretanam citatam inscr. urbana Corp. VI n. 221; nota marmoris rudis, apud Bruzzam ann. inst. 1870 p. 195; item fasti manuscripti). Neglegenter rem egisse eum qui nomina consulum dictavit id ipsum indicat quod praenomen alterius omissum est.

7 Ostiae [in museo].

☉ EX OFICIN · L · AEMILI · IVLIANI
SOLIS ET LVNAE
SAC
ERD v. 3. 4 linea recta

Descripsi. P. H. Visconti *giornale di Roma* 3 Iul. 1855; C. L. Visconti ms. et ann. inst. arch. 1860 p. 435; Lanciani ms.

1 AEMILI vocabuli ultimam et IVLIANI primam litteram ego in exemplo nunc musei Ostiensis non agnovi, habent priores (fortasse ex exemplo diverso).

8 Ostiae presso Tor Bovacciano VISC.

EX FIGLINIS
AVIDI QV̄EI

C. L. Visconti, qui vidit a. 1856, dedit P. H. Viscontio inscr. Ost. V in fin. (*giorn. arc.* n. s. vol. 22 p. 179), edidit ipse *bull. municipale* 1877 p. 74.

2 QV̄EI Visc.; correximus ex exemplis eiusdem sigilli repertis in Sardinia, huius corp. vol. X n. 8046, 11 (p. 851), ubi cf. In urbe Roma vel alibi in Italia nondum prodiit.

4089 9 a in rudibus Portuensibus (*palazzo imperiale*).

b in Portu Traiani.

c Caere.

d [Urbini in aedibus ducalibus (cl. XVIII)].

☉ EX · OFI · P · CAVLI · VALENTIS ·
C · STATI · CAPITONIS
globuli LANC.

a Lanciani *bull. dell' Inst.* 1870 p. 25.

b Fabretti 502, 92 (inde Marini syll. n. 700).

c Descripsit Mommsen mutilam in fine (v. 1 fin. VALEN], v. 2 CAPITON]).

d Descripsit Bormann.

C. Stati Capitonis; ex ofi(cina) P. Cauli Valentis. C. Stadius Capito nominatur inter pueros fratribus Arvalibus ministrantes a. 117 et a. 118. — Inscriptiones Luciorum Statorum Capitonum Corp. V, 4974 et IX, 2416 citatae a Marinio huc non pertinent.

10 a inter Ostiae rudera.

b Ostiae presso la piazza.

c [Romae inter lateres repertos ad ripam et in alveo Tiberis.]

☉ P · CAVLI · VALENTIS · IVN
EX · OFFICIN

a Fabretti 370, 136 (inde Marini syll. n. 701).

b C. L. Visconti ms. descripsit mense Apr. 1858.

c misit Gattius.

Ex officin(a) P. Cauli Valentis iunioris.

11 [Romae in museo Kircheriano amplificato.]

☉ FIGLINE CAPITONIS
C STATI COMOLVIS

Descripsit Dressel.

12 Ostiae eff. a. 1875.

formae circ. vid. EX OFIC M CORN VAL:////
asinus

Ex schedis Descemetii, quocum communicaverat Homolle, enotavit Dressel.

M. Cornelios Valerianos complures novimus in colonia Ostiensi conspicuos; cf. supra ad n. 341.

13 a Ostiae rep. anno 1863/4 VISC., anno 1880 nel punto dove la nuova strada Ostia-Fiumicino taglia l'antica via severiana BVLL. [Ostiae in museo, 6 exempl. EGO a. 1882].

b [Romae in museo Kircheriano amplificato, 2 ex.]

☉ EX · FIG · CVRTIANIS

a Descripsi. C. L. Visconti ms. (inde acta ms.); *bull. municipale* 1880 p. 320.

b Descripsit Dressel.

Romae in monte Pincio prodiit tegula inscripta FIG·CVRT, teste Guattanio *memorie enciclop. per il 1816* (vol. VI) p. 105 (eandem ut videtur fractam in museo Vaticano sic descripsit Dressel (CVRT.); tegula EX FIG CVR | C · COSCON nuper prodiit ad viam Appiam.

14 Ostiae [in museo].

caput galeatum
☉ EX PRAEDIS TI IVLI
IVLIANI OPVS DOLIAREM

Descripsi. Lanciani ms. — Tegula OPVS DOL · IVLI · TITIANI, quam ex schedis C. L. Viscontii enotatam habuit Dressel, hanc ipsam puto memoriter male exceptam.

INSTRUMENTVM DOMESTICVM.

LATERES (cf. supra n. 4089 et p. 498). — Dessavii exemplum¹⁾ secutus ex magno numero tegularum Ostiae nuper repertarum ego hic eas tantum exhibeo, quae proprie Ostienses vel sunt vel esse possunt, scilicet quae originem Ostiensem prae se ferunt aut quarum sigilla adhuc, quod sciam, nusquam alibi inveniuntur. Praemittam pauca tegulis supra n. 4089 a Dessavio editis addenda; appendicis loco afferam nonnulla, quae ad lectionem tegularum a Dresselio inter urbanas receptorum (C. XV) stabiliendam vel corrigendam exempla Ostiensia per hos ultimos annos reperta contulerunt²⁾. — Sigillum militare dedi supra n. 4495.

ad n. 4089, 5 [= C. XV 716]. Alterum exemplum prodiit in rudibus villae Laurentinae, cf. Lanciani *Monumenti antichi dei Lincei* XVI 1906 p. 260 [Dessau *Eph. ep.* IX p. 495].

ad n. 4089, 6 [= C. XV 2157]. Duodecim exempla rep. *nell' isola ad est dell' area sacra del gran tempio*. Paribeni *Not. d. sc.* 1916 p. 408 sq.

ad n. 4089, 12 [= C. XV 2167]. ○ fin. VAL. Vaglieri *Not. d. sc.* 1910 p. 29.

ad n. 4089, 34 [= C. XV 2185]. Exemplum ad Tiberim rep. □ C·E·CRVST C. Plaet(ori) Crust(umina sc. tribu) descripsit Dressel ex ectypo quod a. 1895 cum eo communicavit Gatti; vidi ectypum (r. mihi videtur esse). Dressel confert C. XV 2260. De Plaetorio Rustiano bell. Afric. 96 monet Dessau.

5308 1 rep. in statione vigilum.

☺ palma HOREI·MAMERCIANIS
CAESARIS·A

Vaglieri *Not. d. sc.* 1912 p. 25.

1 sic traditur. — Cf. *horeis Postumianis Caesaris n. A.* supra n. 4089, 4 = C. XV n. 4.

2 a rep. *via dei vigili*. b rep. *decumano*.

a ☺ EX PRÆD MAT AVG F//////IC
CLAVD·FORTV
caput Mercurii

b ☺ EX PRAED·MATIDIÆ auG ex FIG
CLAVDI·FORTVNATI
caput Mercurii

a b Vaglieri *Not. d. sc.* 1909 p. 167. 238.

a 1 fin. e[x f]i[g](linis).

3 [= Eph. IX 973, 1]

a rep. Ostiae; est ibi in museo.

b rep. in rudibus villae litoris Laurentini LANC.;
proviene da Castel Porziano, dono regis in museo thermarum Romano GHISL.

c Romae apud antiquarium quendam.

☺ EX OFIC L TVT·IANVARI
FIG SCAVR L T L·P
nux pinea

a descripserunt Dessau supra n. 4089, 21, melius Dressel C. XV 2158.

b Lanciani *Monumenti della R. Accad. dei Lincei* XVI 1906 p. 261; Ghislanzoni *Not. d. sc.* 1906 p. 408.

c Amati ms. Vat. 9755 p. 78.

a b c Dessau l. c.

1 punctum inter TVT et IANVARI, et huius vocabuli ultimam litteram, quae in ex. a c deficiebant, exhibent Lanciani et Ghislanzoni.

4 [= Eph. IX 973, 2; a = supra n. 4089, 20. C. XV 2159] a rep. Ostiae.

b c rep. *via dei vigili*.

d rep. *nei vani di fronte al teatro*.

☺ EX FIG SEM PETRONIORV
MAMER·E·SEPTM

a C. L. Visconti ms. (inde ll. cc.).

b c d Vaglieri *Not. d. sc.* 1909 p. 129. 167. 1910 p. 110.

a b c d Dessau l. c.

1 lacunam inter SEM et PETRONIORV indicat Viscontius in ex. a, nullam lacunam ibi fuisse apparet ex ex. b c (SE////// ex. d). — 1 fin. sic lectum est in ex. a (//////V ex. d, PETRON ex. b, PETR// ex. c). — 2 sic ex. d, nec aliter a c (in fine SEPTI legit Visc. in ex. a, SEP// Vaglieri in ex. c; RESEPT·N legit Vaglieri in ex. b) Dessau l. c.

De fratribus Petroniis Mamertino et Septimiano cf. quae Dessau adnotavit supra ad n. 4089, 20 (ubi scribendum *Septimiani*); fistulam quam ibi memoravit iam edidit Dressel C. XV 7511. Cf. etiam *Pros. imp. Rom.* III p. 30 n. 229. 230.

5 rep. in reliquiis aedium quae exstant sub via vigilum.

□ D·A·M

Vaglieri *Not. d. sc.* 1912 p. 208.

6 litteris sinistrorsum versis.

a rep. *piazzale delle corporazioni*.

b rep. *decumano, tra la via dei molini e il foro*.

□ OFF·ANN

a Vaglieri *Not. d. sc.* 1912 p. 349.

b idem ibidem 1913 p. 355, ubi adnotat *per ambedue i frammenti, ma specialmente per il nuovo, mi è nato il dubbio che si tratti di marca su dolio o anfora: sembra, però, che si tratti proprio di mattone*.

7 rep. *via della palestra*.

□ ANNI SABI

Vaglieri *Not. d. sc.* 1912 p. 344.

8 a rep. Ostiae; locus non indicatur.

b rep. in theatro.

○ M·AVRELI·MAXIMINI

a Vaglieri *Not. d. sc.* 1911 p. 345.

b idem ibidem 1910 p. 185. Litterae in hoc exemplo sinistrorsum versae; punctum positum in fine, deest inter gentilicium et cognomen.

9 rep. *decumano, prope thermas Antoninianas*.

palma

○ N·C

o

Vaglieri *Not. d. sc.* 1909 p. 208.

Cf. C. XV 1313. 1314?

10 a rep. in statione vigilum.

b rep. *negli scarichi dei vani dietro il portico fra la via dei vigili e la via della fontana*.

c rep. *nel peristilio delle terme Antoniniane; exempla tria*.

☺ ·L·C·S·C·C·P·S·P·

nux pinea inter duas palmas

a Lanciani *Not. d. sc.* 1889 p. 77.

b c Vaglieri ibid. 1909 p. 95. 177.

Forma traditur solum ad ex. b, interpunctio in initio et in fine in ex. a; unum c (post s) om. c. — C. XV 1352 confert Dessau.

11 rep. in sepulcris ante portam Romanam.

☺ C·CALVISI·ANER

Vaglieri *Not. d. sc.* 1910 p. 29.

C. Calvisi Anter(otis) vel Anter(otiani). Alios Gaios Calvisios habemus in lateribus C. XV 911. 912; cf. *Not. d. sc.* 1913 p. 177. 302.

¹⁾ Cf. supra p. 458. Post Dessavium tegulas Ostienses edidit Dressel C. XV n. 2156-2223, sed intermixtas cum tegulis litoris Etrusci. Pauca huc pertinentia quae Dressel plura habet quam Dessau ego hic non repeto.

²⁾ Cum mihi propter temporis angustias lateres Ostiae in repositis accumulatos examinare non licuerit, usus sum apographis cum ab aliis tum a Vagliero editis; hic illic adhibere potui schedas Dresselianas ineditas; nonnullorum sigillorum ectypa ipse vidi.